

Cái Đầu Chó Vá

Truyện ngắn của Nguyễn Ngọc Hoa

Quán hớt tóc bác Mão không có bằng hiệu nhưng đàn ông con trai trong xóm ai cũng đến đó *cúp đầu* (hớt tóc). Trong cái chòi sơ sài ở góc đường vào Cửa Nhà Đờ và đường cái, phần Quốc Lộ 1 có tên cũ là Paul Bert, những kẻ rồi việc thường tụ họp tán chuyện với bác. Đồ đạc trong quán vốn vẹn có thùng đồ nghề, chiếc ghế tròn giữa phòng, băng ghế dài sát tường, và tấm gương soi và sợi dây da liếc dao cạo trên tường. Khi tìm không gặp thằng Biên và thằng Sơn con dì Xuân mà nhà chỉ cách vài căn, tôi chạy ra quán ghénh mỏ hóng chuyện người lớn.

Ba anh em tôi là khách hàng thường xuyên nhất của bác Mão vì lần nào cha từ Đông Hà về nhà chúng tôi cũng phải *đi cúp* cho “tóc tai sạch sẽ,” bất kể tóc dài hay ngắn. Hôm ấy cha về bất ngờ và sau bữa cơm trưa bảo mẹ,

“Chiều *ni* cho tụi *nó* đi An Cựu, qua nhà cha mẹ con Hân.” “Con Hân” là thím (vợ chú) Lam.

“Có việc *chi* không ông?”

“*Tui* qua thăm *ông mụ* và biểu con Hân sang đây ở. *Hắn* lấy chồng mấy tháng *ni* rồi mà chưa chịu dọn về nhà chồng.”

Đây là lần đầu tiên các con được “*đi chơi*” với cha, mẹ mừng quỳnh vội vàng hối đi hớt tóc. Đã có vài người đến trước, anh em tôi bồn chồn ngồi đợi. Vừa đến lượt anh Quang, chị ở hớt ha hớt hải chạy tới,

“Bác ơi, *cúp* mau mau cho mấy đứa về đi với chú Thông. Chú mặc áo quần xong rồi.”

“Thằng *ni* mới ngồi vô chưa *cúp*. Hay là về đi rồi chiều ra *cúp*?”

“Không được *mô*! Đi mà tóc tai lồi thoi thì có nước chết với chú,” chị ở nhăn nhó.

“Hối như giặc *rửa* thì làm *răng tau* *cúp* cho được?” bác cầu nài, bắt đầu bóp *tông-đơ* đẩy dọc lên đầu anh Quang.

“Thím nói *răng* con thưa với bác *rửa*, con biết *chi mô* mà bác la.”

“*Tau* không la nhưng *mi* phải về nói lại *rửa*.”

Nhường anh Quang hớt trước vì anh là anh lớn, tôi lại phải nhường cho thằng Sáng, vì nó là em nhỏ. Bác Mão sửa soạn *cúp* cho nó thì chị ở lại xuất hiện, thờ hốt hốt,

“Bác *cúp* gấp lên giùm; chú Thông đi ra đi vô nóng lòng *quá chừng quá đỗi*.”

“*Tau* có phải Na Tra ba đầu sáu tay *mô* mà *cúp cái ào* là xong liền?”

Trong truyện *Phong Thần Diễn nghĩa* và *Tây Du ký*, Na Tra là vị thiên tướng thường biến hình thành ba đầu sáu tay, tay cầm sáu thứ binh khí. Chị ở chột dạ trần tình,

“Chú *chưởi* thím *răng* không biểu mấy đứa đi *cúp* trước mà bắt chú chờ.”

“Có phải ông Trời *mô* mà muốn *chi* được nấy?”

Anh Quang về nhà thay áo quần bị bắt ra quán trở lại hai lần để tiếp tục hối thúc. Khi đầu tôi hớt được khoảng một nửa, mẹ đích thân ra với đôi mắt đỏ hoe,

“Bác chịu khó tén gọn cho *thằng Bé* về đi với ông nhà *tui*.”

“Cái *trôốc* (đầu) tèm lem như *ri* coi *răng* được?” bác phản đối.

“Không được cũng phải được thôi; *tui* trả tiền cho bác đây. Đi về con,” tôi nghe mẹ nói như khóc.

Trong buổi thăm viếng, câu chuyện xoay quanh đầu tóc hớt dở dang của *thằng Bé*. Bác gái mẹ thím Lam nhìn tôi,

“Thợ *mô* mà *cúp* tóc lạ *rứa*?”

“Ông nhà *tui* kêu đi gấp để kịp giờ ra ngoài đờn nên cháu *cúp* nửa chừng mà phải ngưng,” mẹ bào chữa.

“Tội *rứa*! *Răng* không đợi cháu *cúp* xong?”

Cha xen vào, đặc ý khoe,

“Cha mẹ là trời, biểu nhảy vô lửa cũng phải nhảy hưởng hồ *chi* chuyện nhỏ nhặt *nó*.”

“Nhưng cháu *dị* (mắc cỡ) với bạn *chớ*,” bác chép miệng.

“*Thằng ni* mà *dị dạng chi*?”

Hôm sau mẹ bảo tôi ra quán bác Mão hớt tóc nốt. Trên đường đi, tôi lập đi lập lại để nói rõ ràng và không vấp vấp,

“Con không muốn *cúp* nữa. Cha mẹ con đã muốn thì con cứ để *như ri*.”

“*Răng rứa*? Không sợ bạn cười à?” bác ngạc nhiên.

“Dạ không...” tôi ấp úng rồi chạy đi.

“Không *cúp* thì *tau* trả lại tiền. Bấy đồng đây, đem về cho mạ *mi*,” bác kêu giật lại.

Tôi mang tiền về trả; mẹ giận nhưng không hài tội không vâng lời,

“Cho *mi* đó, làm *chi* thì làm. Từng *nó* tuổi đầu mà đã biết làm *nư* với cha mẹ.”

“Con không thêm *cúp* nữa.”

“*Kệ chớ mi* (mặc kệ mày)! Để cái *trôốc* loang lổ cho *họ* cười thúi óc.”

“Con không ăn cắp ăn trộm hay làm điều *chi* xấu xa thì *răng họ* cười?” tôi nhắc lại y chang lời mẹ nói khi sai làm việc gì mà tôi “hở người” không chịu làm.

“Tổ cha *mi*, chỉ giỏi tài lý sự cùn.”

Đột nhiên tôi phải đương đầu với một vấn đề khó khăn: làm gì với số tiền trong tay? Từ trước đến nay, tôi chỉ biết ra quán tạp hóa bên cạnh quán bác Mão mua các món đồ mẹ dặn, đưa tiền và nói mỗi một câu,

“Bác bán cho mẹ con một ... (tên món đồ) ...”

Sau một tuần suy nghĩ, tôi hỏi đường lên nhà sách Thượng Tứ trên cửa Thượng Tứ kiểm các pho truyện Tàu do Tín Đức Thi xã xuất bản. Lựa lọc cả buổi, tôi chọn bộ *Tiết Đình San Chinh Tây* có chuyện nữ tướng Phàn Lê Huê tài ba mà cao ngạo, đày đọa chồng là Tiết Đình San khổ sở cầu lụy đến dở sống dở chết mới nhận ấn nguyên soái cầm quân đi đánh giặc. Bộ truyện do Tô Chấn dịch gồm ba cuốn, mỗi cuốn ghi giá bảy đồng. Tôi dự định hàng ngày lên nhà sách đọc xong hai cuốn đầu rồi mua cuốn cuối, vừa tiêu hết tiền vừa đọc trọn bộ.

Đọc *khín* nhưng sợ *lòi đơôi* nên tôi cầm tiền trên tay, thỉnh thoảng làm bộ đếm như thể đang phân vân lựa chọn. Hành động “khả nghi” của tôi không che nổi cặp mắt ông chủ nhà sách; ông lại gần thân mật gợi chuyện,

“Em thích truyện Tàu lắm hả?”

“Dạ...” bị bắt “quả tang,” tôi lúng búng trong miệng.

“Tiền của em để đi *cúp*, phải không?”

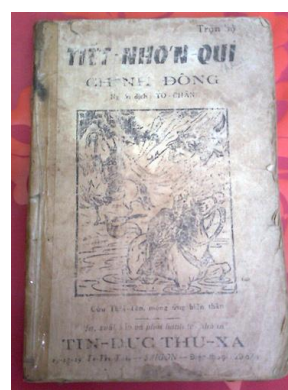
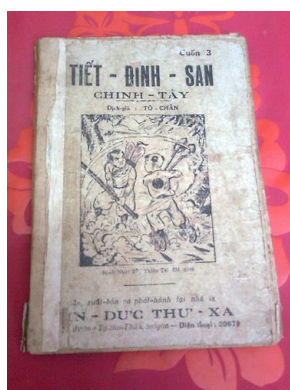
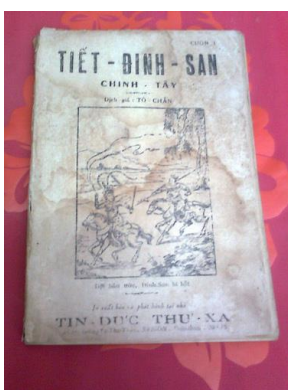
“Dạ... Nhưng con không muốn *cúp* nữa.”

Ông đặt tay lên vai tôi xoa nhẹ,

“Bậy *nà!* Con trai phải *cúp* tóc cho *đẹp chớ.*”

“Nhưng mà...” tôi không biết làm sao giải thích.

“Chừ chú tặng em bộ *Tiết Đĩnh San*; lấy tiền *nớ* đi *cúp* nghen.”

* * *

Tôi và thằng Biên lấy phấn vẽ bàn cờ trên sàn xi măng trước hiên nhà đi Xuân chơi cờ gánh, dùng *nắp keng* (nắp chai bia) làm quân cờ bên sắp bên ngửa. Mỗi bên cờ gánh có tám quân, khi một quân bên này đi lọt vào giữa hai quân bên kia thì “gánh” (tức là ăn) hai quân ấy. Bỗng *mụ* Cấy gánh hàng bún bò đi qua; đi Xuân gọi vào. Tôi đứng dậy ra về thì đi giữ lại,

“Nghe nói *mi* là ‘thợ ăn’ *hảo* *hề* món bún bò, phải không?”

“Dạ...” bị đánh trúng tim đen, tôi thẹn thùng gật đầu.

“Một lần *mi* *ních* được mấy *đọi to* (tô lớn)?”

“Bốn năm *đọi chi* đó,” tôi ngập ngừng.

“Thiệt không? Bún bò cay như *rứa* mà không *ngán* à?”

“Cay ngon thì không *răng* hết!”

Đi cười cười, không biết đùa hay thực,

“Chừ đi *bao* (đãi) *mi* năm *đọi* bún bò, *mi* *xực* hết không?”

“Dạ hết,” tôi không ngần ngại.

“Nếu không hết, đi biểu làm *chi* cũng phải nghe, chịu không?”

“Dạ...” máu tham ăn nổi lên, tôi đồng ý ngay.

“O múc cho *hấn* năm *đọi to*; bỏ nhiều bún, nhiều thịt, và thiệt nh...iều...iều ớt vô,” đi nói với *mụ* Cấy.

Bún bò *mụ* Cấy cay... mà ngon; ngốn xong hai *đọi* đầu tiên tôi nhận ra lớp váng ớt màu đỏ choét trên mặt đã thấm vào các miếng thịt thái mỏng và các sợi bún dẻo, và đã hòa lẫn với nước dùng khiến *đọi* bún bò cay xé họng. *Đọi* thứ ba, không biết *mụ* Cấy có cho thêm ớt hay không mà tôi cố gắng lắm mới húp hết nước dùng. *Đọi* thứ tư tôi vừa ăn vừa ho sặc sụa vì mùi ớt không những bốc lên mũi mà xông vào tận phổi. Tôi vào nhà lấy nước uống, nhưng vô hiệu.

Trước cặp mắt thán phục của thằng Biên và thằng Sơn, tôi xoay xở *xức* trộn *đọi* thứ tư. *Đọi* cuối cùng mới bùng lên gần miệng mà mùi ớt đã xông lên nòng nặc khiến tôi hắt hơi liên liên không dứt, nếu không nhanh tay đặt xuống thì *đọi* bún đã văng tung toé ra đất. Sau vài lần cố gắng, tôi chịu thua,

“Con không ăn nổi nữa. Dì biểu con làm chi?”

“Dì có bắt *mi* lên rừng xuống biển *chi* mà lo – ra ngồi cho bác Mão *cúp* cho *trốc* hết vằn vện khó coi. Ra đây, dì trả tiền cho,” dì nắm tay tôi kéo đi.

Hôm sau, thằng Biên tìm tôi khoe,

“Chú Thứ mới cho *tau* cuốn truyện *Tiết Nhơn Quý Chinh Đông*. *Mi* coi *Tiết Đình San* xong đổi với *tau* *nghen*.” Trong tích xưa, Tiết Nhơn Quý là cha của Tiết Đình San, và chuyện *Tiết Nhơn Quý* xảy ra trước chuyện *Tiết Đình San*.

“*Răng* *mi* biết *tau* có bộ truyện *nớ*?” tôi ngạc nhiên.

“Chú *tau* nói; chú là chủ nhà sách Thượng Tứ.”

Tôi hiểu ra: chú Thứ tặng sách và dì Xuân thách ăn bún bò không phải ngẫu nhiên mà tới; thế nào cũng có bàn tay mẹ nhúng vào.

* * *

Mấy tờ bạc bạc còn nguyên vẹn; tôi vuốt thật phẳng và dấu ở bìa sau cuốn Tự Điển Tiếng Pháp Larousse của chú Lam để trên kệ sách. Một hôm mẹ vắng nhà, nghe thím Ngót gánh chè rao bán ngoài đường,

Ai ăn chè đậu xanh đậu ván bánh tráng chè kê... Ai ăn...

Anh Quang gọi thím vào và hỏi tôi,

“*Mi* ăn chè đậu xanh *hỉ*?” Chè đậu xanh là hảo vị của tôi.

“Thím ơi, một chén chè mấy đồng?” tôi hỏi.

“Chè hai đồng; cái *ni* thì ba,” thím chỉ vào một phần tư chiếc bánh tráng nướng phết lên một lớp chè kê dày và phơi cho chè vừa khô.

Tôi cẩn thận hỏi anh Quang,

“Tiền *mô* mà anh có?”

“*Túi* qua, tình cờ mở cuốn Larousse *tau* thấy chú Lam để quên tiền trong *nớ*, *chừ* *bao* *mi* với thằng Sáng ăn chè một bữa.”

Tôi làm con tính trong đầu: anh Quang và thằng Sáng mỗi người một chén chè hết bốn đồng, còn lại ba đồng đủ cho tôi kêu miếng bánh tráng chè kê – món mắt nhất, cho... đỡ tức.

Từ đó bọn trẻ con trong xóm gọi tôi bằng cái tên mới – thằng “đầu chó vá.” Như cha nói, tôi không thấy xấu hổ; bù lại tôi có nguyên bộ truyện *Tiết Đinh San*, ăn bữa bún bò *ngập họng*, và thưởng thức miếng bánh tráng chè kê không mấy thuở được ăn – kể như... huề. Nhưng trong thâm tâm, tôi biết mình mất một thứ gì đó rất lớn mà nghĩ mãi không ra.

Nguyễn Ngọc Hoa

Ngày 3 tháng Năm, 2014